

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2027-2030 Het Utrechts Archief (HUA)

Beleidsveld	Personeel en Organisatie
Organisatieonderdeel	Informatie- en procesmanagement
Opsteller	I. van der Linden en J. Uilenreef
Kenmerk	34148484
Vergaderdatum Raad	11 juni 2026
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor om te besluiten:

1. De bijgevoegde reactiebrief aan Het Utrechts Archief (HUA) vast te stellen als zienswijze op de ontwerp programmabegroting 2027-2030 van HUA, waarin aandacht wordt gevraagd voor:
 - a. Het scherp blijven rapporteren over wat er gerealiseerd gaat worden in het jaar waarvoor de begroting is ingediend;
 - b. de besparingsmogelijkheden in de begroting voor 2028 te concretiseren;
 - c. het nogmaals inzetten van de bestemmingsreserve van de gemeente Utrecht voor 2027 voor de gevraagde bijdrage stijging van € 278 800 voor het wettelijk verplichte e-depot;
 - d. het toepassen van de gevraagde indexatiemethode vanaf 2028;
 - e. het toezien op de tijdige implementatie van de uittreding en de inwerkingtreding van de gewijzigde samenwerking tussen de provincie en de gemeente.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Het Utrechts Archief (HUA) is een gemeenschappelijke regeling, zoals bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen, van het Rijk (Ministerie OCW), de gemeente Utrecht en de provincie Utrecht. Op 1 april heeft het bestuur van HUA de ontwerp programmabegroting 2027-2030 aan de gemeenteraad aangeboden voor zienswijze. Met dit voorgestelde besluit geeft de raad invulling aan deze zienswijze door deze brief vast te stellen en te versturen.

Context

Aanleiding

Volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) zendt het dagelijks bestuur van HUA voor 30 april ieder jaar de algemene financiële en beleidsmatige kaders, in de vorm van de ontwerpbegroting, de kadernota en de voorlopige jaarrekening naar de gemeenteraad, de provinciale staten en de minister. Op 1 april heeft HUA de stukken aangeboden met de mogelijkheid om voor 7 juli een zienswijze kenbaar te maken bij het dagelijks bestuur. De vaststelling van de ontwerpbegroting, met inachtneming van ontvangen zienswijzen, staat gepland op de vergadering van het algemeen bestuur op 13 juli 2026. De kadernota en het jaarverslag (getiteld jaarstukken) zijn ter informatie meegestuurd, de zienswijze kan worden ingediend op de ontwerpbegroting.

Juridische context

Op grond van de Wgr, hoofdstukken IX en I, is het dagelijks bestuur van HUA verplicht de raad 12 weken te geven voor een zienswijze op de ontwerpbegroting, voor het algemeen bestuur hier definitief over kan besluiten. Op grond van artikel 35, derde lid van de Wgr, kan de gemeenteraad zijn zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Op grond van het vierde lid is het dagelijks bestuur van HUA vervolgens verplicht om de raad – voorafgaand aan het vaststellen van de begroting – schriftelijk en gemotiveerd te informeren over de conclusies die getrokken zijn naar aanleiding van de zienswijzen. De termijnen die HUA nu aanhoudt zijn conform de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen. De raad is geïnformeerd over de wijziging van de wet in de [raadsbrief van maart 2022](#). Daarnaast moet de gemeente op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (artikel 35, tweede lid) de ontwerpbegroting voor iedereen ter inzage leggen. Dit gebeurt door publicatie in het digitaal gemeenteblad, op www.overheid.nl.

Beslistermijn

De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om voor 7 juli een zienswijze kenbaar te maken bij het dagelijks bestuur van het HUA.

Beoogd effect

Het bestuur van HUA neemt de zienswijzen van de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling mee bij het vaststellen van de begroting.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

- De laatste drie zienswijzen: [Zienswijze begroting HUA 2024-2027](#), [Zienswijze begroting HUA 2025-2028](#), [Zienswijze ontwerpbegroting 2026-2029](#)
- De vaststelling van het uittreedplan: [Raadsbrief Update Vaststelling uittreedplan gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief \(HUA\)](#)
- De ontwerp wijziging voor de gemeenschappelijke regeling zonder het rijk (1e ronde voor zienswijze, tweede ronde voor toestemming volgt): [Raadsbesluit Zienswijze ontwerp wijzigingsbesluit gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief \(HUA\)](#)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Besispunt	
1	De bijgevoegde reactiebrief aan Het Utrechts Archief (HUA) vast te stellen als zienswijze op de ontwerp programmabegroting 2027-2030 van HUA, waarin aandacht gevraagd wordt voor:

	<ul style="list-style-type: none"> a. Het scherp blijven rapporteren over wat er gerealiseerd gaat worden in het jaar waarvoor de begroting is ingediend; b. de besparingsmogelijkheden in de begroting voor 2028 te concretiseren; c. het nogmaals inzetten van de momenteel beschikbare bestemmingsreserve van de gemeente Utrecht voor 2027 voor de gevraagde bijdrage stijging van € 278 800 voor het wettelijk verplichte e-depot; d. het toepassen van de gevraagde indexatiemethode vanaf 2028; e. het toezien op de tijdige implementatie van de uittreding en de inwerkingtreding van de gewijzigde samenwerking tussen de provincie en de gemeente.
Argumenten	
1.1	<p><u>De begroting kan vastgesteld worden, omdat de financiële onderbouwing van de ontwerpbegroting past binnen de kaders van de gemeenschappelijke regeling en omdat de beleidsmatige aspecten in de begroting in overeenstemming zijn met eerdere plannen.</u></p> <p>De programmabegroting volgt de vereisten uit het besluit begroting en verantwoording Gemeenten (BBV) en baseert zich op het meerjarenbeleidsplan 2026-2029 dat HUA op 24 maart 2024 in het algemeen bestuur heeft vastgesteld. De begroting kan formeel als sluitend worden vastgesteld, maar structureel is er sprake van oplopende kosten. Dit terwijl de gemeente moet bezuinigen. Hiervoor zijn twee aandachtspunten meegegeven in de zienswijzebrief: concretiseren van bezuinigingen en het nogmaals (incidenteel) inzetten van de momenteel beschikbare bestemmingsreserve die voor de gemeente Utrecht is gereserveerd binnen de gemeenschappelijke regeling.</p>
1.2	<p><u>Het aandachtspunt om scherp te blijven op de effectenindicatoren is opgenomen, omdat dit wel gedeeltelijk is verbeterd, maar nog steeds aandacht behoeft.</u></p> <p>In vergelijking met de begroting van 2026-2029 is er steeds meer informatie toegevoegd over wat het Utrechts Archief gaat doen met het geld dat ze voor 2027-2030 krijgen, maar nog niet overall. Vooral bij pijler 3 blijft dit achterwege, dit is exact dezelfde tekst die in de begroting van vorig jaar stond. Daarnaast staat er alleen in dat ze de cultuurnota's van de gemeente en provincie meenemen, maar wordt het niet duidelijk hoe ze dat doen vanaf 2027. Het is belangrijk om hierop te blijven sturen met het oog op het nieuwe meerjarenbeleidsplan dat HUA in 2027 weer gaat opstellen voor 2028.</p>
1.3	<p><u>Het aandachtspunt om de bezuinigingen te concretiseren voor de begroting van 2028 sluit aan bij eerdere oproepen vanuit de raad en het college om te bezuinigen, en stimuleert HUA om een tijdslijn aan te houden.</u></p> <p>De structurele kosten stijgen vanaf 2026, onder andere als gevolg van de ingebruikname van het wettelijk verplichte e-depot voor digitale archiefstukken en de groeiende opslagkosten voor toenemende papieren archieven. HUA is tot nu toe buiten eventuele bezuinigingen gehouden, vanwege de uittreding van het rijk. Wel was ambtelijk en bestuurlijk gecommuniceerd dat stijgingen lastig op te vangen zouden zijn. In twee eerdere zienswijzen vanuit de raad is ook gevraagd om bezuinigingsmogelijkheden in kaart te brengen, maar HUA heeft tot op heden nog onvoldoende concrete bezuinigingsmaatregelen doorgevoerd. Het is noodzakelijk om tijdig te sturen op bezuinigingsscenario's, zodat de uiteindelijke keuze in de begroting van 2028 doorgevoerd kan worden.</p>
1.4	<p><u>Het aandachtspunt om de bestemmingsreserve gereserveerd voor de gemeente Utrecht nogmaals in te zetten voor de stijging van 278 800 voor het wettelijk verplichte e-depot, zet de lijn voort die in 2026 is ingezet</u></p> <p>Het bestuur van HUA koos ervoor om voor 2026 de begroting sluitend te houden door inzet van de bestemmingsreserve die gereserveerd was voor mogelijke tekorten vanuit de gemeente Utrecht, mede vanwege de oproep vanuit de raad en het college. Deze bestemmingsreserve is nog niet leeg, er is nog ruimte om in 2027 de gevraagde stijging op te vangen vanuit deze bestemmingsreserves. Dit komt overeen</p>

	met het besluit van het algemeen bestuur uit 2019 om de vele bestemmingsreserves van HUA af te bouwen.
1.5	<p><u>Het aandachtspunt om de gevraagde indexatiemethode toe te passen is opgenomen, omdat dit in de eerder verstuurde brief vanuit de gemeente aan alle gemeenschappelijke regelingen is gevraagd en nog niet is verwerkt in de begroting van Het Utrechts Archief</u></p> <p>Begin 2026 heeft de gemeente Utrecht samen met andere gemeenten een brief gestuurd naar alle gemeenschappelijke regelingen om hen te vragen om bezuinigingsscenario's in kaart te brengen en met elkaar in constructief gesprek te blijven hierover. Daarnaast werd de oproep gedaan om een indexatiemethodiek van Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal planbureau (CPB) te hanteren. Deze brief was voor HUA te laat om nog te verwerken in de begroting. In de praktijk bleek de gevraagde methodiek en de huidige methode volgens Europese consumentenprijsindex (HICP) van De Nederlandse Bank (DNB) met de energiecorrectie van 0,4 voor 2027 allebei rond de 2,5% indexatie uit te komen. Het sturen op het toepassen hiervan vanaf 2028 is daarmee vroeg genoeg.</p>
1.6	<p><u>Het aandachtspunt om toe te zien op de tijdige implementatie van de uittreding en de inwerkingtreding van de gewijzigde samenwerking tussen de provincie en de gemeente is toegevoegd, vanwege het snel naderen van 2027.</u></p> <p>HUA had twee werkgroepen lopen met de ambtelijke achterban van de provincie en de gemeente. Een voor de uittreding en een voor het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling nu de provincie en de gemeente samen achterblijven. Het uittreedplan is vastgesteld in maart, en de gewijzigde gemeenschappelijke regeling is in januari voor zienswijze langsgeslagen. De tweede besluitvormingsronde voor het vaststellen van de gemeenschappelijke regeling is gepland in het najaar. Daarnaast zijn er echter ook nog randzaken die geregeld moeten worden, zoals het werven van een extern dagelijks bestuurslid per 1 januari 2027 en het opstellen van een reglement van orde voor hoe het bestuur zal werken. Het is wenselijk om HUA hierop te attenderen, zodat ze hier scherp op blijven.</p>
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	<p><u>In de kleine kans dat het algemeen bestuur van Het Utrechts Archief besluit om toch de bestemmingsreserve die voor de gemeente is gereserveerd niet in te zetten, dan moet er alsnog dekking gezocht worden in de gemeentelijke begroting.</u></p> <p>Op dit moment heeft de gemeente een vast bedrag toegekend voor de jaarlijkse bijdrage voor Het Utrechts Archief op basis van vorige begrotingen en reguliere indexatie. De gevraagde stijging in het kader van het e-depot (€ 278 800) vereist een hoger bedrag dan momenteel is toegekend, en betekent dat er dekking moet worden gezocht binnen de gemeentelijke begroting. Bijvoorbeeld door dit knelpunt in te dienen bij de voorjaarsnota van 2027. De kans hierop is echter klein. In het algemeen bestuur van 13 juli worden de verwerkte zienswijzen van de partners besproken op de begroting, waarna deze kan worden goedgekeurd. Als dit verzoek in de zienswijze van de raad is opgenomen én de twee wethouders van de gemeente in het algemeen bestuur hier op aandringen, dan is het zeer waarschijnlijk dat het rijk en de provincie hierin meegaan. De provincie heeft ambtelijk al laten weten hier geen bezwaar in te zien.</p>

Financiën

De gemeentelijke bijdrage aan Het Utrechts Archief maakt onderdeel uit van het programma Overhead van de programmabegroting van de gemeente Utrecht. Dit was voor 2026 ongeveer € 3,7 miljoen en stijgt nu voor 2027 naar € 4,2 miljoen. Het Utrechts Archief (HUA) heeft in de meerjarenbegroting voor de jaren 2026 en verder een stelpost opgenomen voor een gemeentelijke bijdrage aan het e-depot van € 210.000, die nu vanaf 2027 stijgt naar € 278 800. Voor 2026 was deze bijdrage voor het e-depot nog volledig gedekt vanuit de voor de gemeente gereserveerde

bestemmingsreserve vanuit HUA, die ook voor 2027 nog voldoende dekking heeft. De directie van HUA benadrukt ambtelijk dat dit een incidentele oplossing is voor een structurele stijging en doet dit liever niet nog een keer, maar er zijn ook nog geen concrete bezuinigingsmaatregelen besproken of doorgevoerd in de begroting. Dit benadrukt het belang om tijdig te sturen op mogelijke bezuinigingsopties, zodat de gemeentelijke bijdrage in balans blijft met de ambities en wettelijke taken. Dit draagt bij aan het kunnen maken van verantwoorde keuzes over de toekomstige bijdrage van de gemeente Utrecht aan HUA. Als het algemeen bestuur van Het Utrechts Archief in juli besluit om toch de bestemmingsreserve die voor de gemeente is gereserveerd niet in te zetten, dan moet er alsnog dekking gezocht worden in de gemeentelijke begroting.

Vervolg

De zienswijzebrief van de gemeenteraad wordt, na vaststelling, aan het bestuur van Het Utrechts Archief verzonden. De vaststelling van de begroting staat gepland voor de algemene bestuursvergadering van HUA bestuur op 13 juli 2026.

Samen stad maken

'Gemeente aan zet' is van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie

De begroting, kadernota en jaarstukken worden minimaal twee weken voorafgaand aan de raadsvergadering ter inzage gelegd in het digitaal gemeenteblad, op www.overheid.nl. Het Utrechts Archief ontvangt na besluitvorming de zienswijzebrief. Verder is geen aanvullende communicatie voorzien.

Niet referendabel

Dit raadsbesluit is niet referendabel omdat het een besluit betreft over stukken van een gemeenschappelijke regeling (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening tot raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Reactiebrief Zienswijze ontwerpbegroting 2027 - 2030 Het Utrechts Archief

Bijlagen informatief

- Jaarstukken HUA 2025
- Kaderbrief HUA 2027
- Ontwerp begroting HUA 2027-2030